แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เล่ม ๔

ปาริชาติ แสนสมบัติ

โรงเรียนโค้งไผ่วิทยา

อำเภอขาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต ๔๑

www.kroobannok.com

www.kroobannok.com

คำนำ

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เล่มที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน ได้จัดทำขึ้น สำหรับใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๒๐๒ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน

การอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ คือเมื่ออ่านแล้วจะต้องจับใจความ สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ การอ่านเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝน การทำแบบฝึกที่หลากหลายเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียน แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญนี้ได้ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา มีความเหมาะสมสำหรับใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัดที่ ๒ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เล่ม ๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและครูผู้สอนได้เป็นอย่างดีขอขอบคุณเจ้าของตำรา เอกสาร สื่อต่างๆที่นำมาอ้างอิงเพื่อความสมบูรณ์ของแบบฝึกทักษะ และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนสนับสนุนให้คำแนะนำ ปรึกษาจนทำให้แบบฝึกเล่มนี้เรียบร้อยสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

ปาริชาติ แสนสมบัติ

www.kroobannok.com

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
คำชี้แจง		๔
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ (สำหรับครู)		๕
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ (สำหรับนักเรียน)		๖
สาระสำคัญ		๗
ตัวชี้วัด		๗
จุดประสงค์		๘
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน		๘
เนื้อหา		๙
แบบทดสอบก่อนเรียน		๑๐
ความหมายของนิทาน		๑๔
ประเภทของนิทาน		๑๕
คุณค่าของนิทาน		๑๗
อิทธิพลของนิทาน สัมพันธ์กับการดำรงชีวิต		๑๘
แบบฝึกทักษะที่ ๑	การจับใจความสำคัญจากนิทาน	๑๙
แบบฝึกทักษะที่ ๒	สองเกลอกับขวาน	๒๐
แบบฝึกทักษะที่ ๓	ไกรทอง	๒๒
แบบฝึกทักษะที่ ๔	เจ้าตูบ กับ ลา	๒๗
แบบฝึกทักษะที่ ๕	เศรษฐีกับนักเลงเหล้า	๓๐
แนวคำตอบแบบฝึกทักษะ		๓๖
แบบทดสอบหลังเรียน		๔๖

www.kroobannok.com

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน ๕๐

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน ๕๑

บรรณานุกรม ๕๔

www.kroobannok.com

คำชี้แจง

๑.แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ มีจำนวน ๕ เล่ม ดังนี้

แบบฝึกเล่มที่ ๑ การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

แบบฝึกเล่มที่ ๒ การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

แบบฝึกเล่มที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี

แบบฝึกเล่มที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

แบบฝึกเล่มที่ ๕ การอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น

๒.แบบฝึกทั้ง ๕ เล่มมีจุดประสงค์และเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมการอ่านจับใจความ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๒๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๓.ตัวชี้วัด จุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความแต่ละเล่มเสร็จสมบูรณ์ในตัวเอง ผู้เรียนสามารถใช้ได้ด้วยตนเอง

๔.เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนแล้วสามารถตรวจคำตอบจากแนวคำตอบในเล่ม

www.kroobannok.com

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (สำหรับครูผู้สอน)

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีแบบฝึกจำนวน ๕ แบบฝึก ครูผู้สอนควรดำเนินการตามแนวปฏิบัติดังนี้

๑.เตรียมและศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนที่จะให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ

๒.อธิบายให้นักเรียนทราบถึงตัวชี้วัดที่ต้องการให้นักเรียนทราบจากการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุดจากการทำแบบฝึกทักษะ

๓.ในการทำกิจกรรมครูต้องตระหนักอยู่เสมอว่าควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด เช่น การตรวจแบบฝึกด้วยตนเอง การเปลี่ยนกันตรวจกับสมาชิกในห้องเรียนและการเปรียบเทียบพัฒนาการของตนเอง

๔.ครูแนะนำให้นักเรียนอ่านและปฏิบัติตามคำแนะนำสำหรับนักเรียนในหน้าถัดไป ซึ่งครูจะเป็นผู้ให้คำปรึกษา

๕.การทำกิจกรรมในแต่ละครั้งควรบันทึกผลคะแนนทุกครั้งเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าทางด้านการเรียนของนักเรียน

๖.นักเรียนควรได้ทราบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเมื่อเรียนด้วยแบบฝึกทักษะครบทั้ง ๕ เล่ม

คำแนะนำการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (สำหรับนักเรียน)

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีแบบฝึกจำนวนทั้งหมดจำนวน ๕ เล่ม ให้นักเรียนอ่านคำแนะนำการใช้แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑.ศึกษาทำความเข้าใจกับตัวชี้วัดจุดประสงค์ของแบบฝึก

๒.นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ จากนั้นตรวจคำตอบจากเฉลยบันทึกคะแนนลงแบบบันทึก

๓.นักเรียนศึกษาเนื้อหาสาระจากใบความรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

๔.นักเรียนทำกิจกรรมในแบบฝึกทั้ง ๔ แบบฝึก ตรวจพร้อมบันทึกผลลงในแบบบันทึก

๕.นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ จากนั้นตรวจคำตอบจากเฉลยบันทึกคะแนนลงแบบบันทึก

๖.เปรียบเทียบผลสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อดูความก้าวหน้าของตน

๗.แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๔ หลักการอ่านจับใจความสำคัญนิทานนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับนักเรียนมากถ้านักเรียนมีความพยายามและตั้งใจทำแบบฝึกทักษะตามลำดับขั้นตอน

www.kroobanok.com

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เล่มที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

สาระที่ ๑

การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท๑.๑

ม. ๑/๒ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

www.kroobannok.com

จุดประสงค์

๑.นักเรียนสามารถบอกความหมายของการจับใจความสำคัญได้

๒.นักเรียนสามารถบอกข้อสังเกต แนวทาง และวิธีการจับใจความสำคัญได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑.ความสามารถในการสื่อสาร

๒.ความสามารถในการคิด

-ทักษะการคิดวิเคราะห์

-ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๓.ความมุ่งมั่นในการทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑.ซื่อสัตย์สุจริต

๒.มีวินัย

๓.ใฝ่เรียนรู้

๔.มุ่งมั่นในการทำงาน

www.kroobannok.com

เนื้อหา

๑. ความหมายของนิทาน

๒.ประเภทของนิทาน

๓.คุณค่าของนิทาน

๔.นิทานเรื่อง

๕.นิทานเรื่อง

๖.นิทานเรื่อง

๗.นิทานเรื่อง

www.kroobannok.com

แบบทดสอบก่อนเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เล่มที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงในข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑.ข้อใดให้ความหมายของนิทานได้ถูกต้อง

ก. คำบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นใหม่

ข. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมามุ่งให้ความเพลิดเพลิน

ค. คำบอกเล่าสารทุกข์สุกดิบความเป็นไปในชีวิต

ง. เรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ

๒.ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ประโยชน์ของนิทาน

ก. ให้ข้อคิดคติเตือนใจ

ข. ช่วยกระตุ้นจินตนาการ

ค. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ง. เป็นข้อมูลที่สามารถใช้อ้างอิงได้

๓.นิทานประเภทใดที่มีมูลความจริงอยู่บ้าง

ก. นิทานท้องถิ่น

ข. นิทานปรัมปรา

ค. นิทานเรื่องสัตว์

ง. นิทานตลกขบขัน

๔.ข้อใดคือลักษณะเด่นของนิทานเทพนิยาย

ก. มักมีตัวละครเป็นเทวดา นางฟ้า

ข. เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อโชคลาง

ค. มักขึ้นต้นว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว

ง. มักลงท้ายว่า นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

www.kroobanok.com

๕.สำนวนใดที่ได้มาจากนิทานพื้นบ้านของไทย

ก. เด็กเลี้ยงแกะ

ข. แพะรับบาป

ค. ดอกพิกุลร่วง

ง.กระดังงาลนไฟ

อ่านนิทานเรื่องงูเห่ากับปูแล้วตอบคำถามข้อ ๖ – ๘

งูเห่า กับ ปู

งูเห่ากับปูอาศัยอยู่ด้วยกัน ปูเป็นเพื่อที่ซื่อสัตย์ต่องูเห่าเสมอมา แต่เจ้างูเห่ากลับมีนิสัยชั่วร้ายมักทรยศปูอยู่เสมอ ปูก็พยายามตักเตือนเจ้างูเห่าอยู่หลายครั้งว่าควรปรับปรุงนิสัยให้ดีขึ้น แต่เจ้างูเห่าไม่เคยฟัง และยังทรยศปูอยู่เสมอเมื่อมีโอกาส ในที่สุดเจ้าปูก็หมดความอดทน มันตรงเข้าไปใช้ก้ามอันแข็งแรงของมันหนีบคอเจ้างูเห่าจนถึงแก่ความตาย พร้อมกับพูดขึ้นว่า

“เจ้าอาจจะไม่ต้องพบจุดจบแบบนี้ถ้าทำตัวให้ซื่อตรง เหมือนกับร่างของเจ้าที่นอนสงบอยู่ในขณะนี้”

๖.นิทานเรื่อง งูเห่ากับปู จัดเป็นนิทานประเภทใด

ก. นิทานท้องถิ่น

ข. นิทานปรัมปรา

ค. นิทานเรื่องสัตว์

ง. นิทานเทพนิยาย

๗.การที่ปูพยายามตักเตือนงูเห่าอยู่หลายครั้ง แสดงว่าปูมีนิสัยอย่างไร

ก. ขี้บ่น

ข. ขี้ลืม

ค. อดทน

ง. ให้โอกาส

๘.จากนิทานเรื่อง งูเห่ากับปู ตรงกับสำนวนใด

ก.หอกข้างแคร่

ข.หน้าซื่อใจคด

ค.ขว้างงูไม่พ้นคอ

ง.กินบนเรือนขี้บนหลังคา

อ่านนิทานเรื่องแล้วตอบคำถามข้อ ๙ – ๑๐

สัตว์ต่างๆที่มีชื่อเหมือนแมว

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีแมวตัวหนึ่งไม่ชอบอยู่กับมนุษย์ มันบ่นว่า มนุษย์มีบ้านที่น่าเบื่อ มันจึงหนีออกไปท่องเที่ยว แล้วก็ไปผสมพันธุ์กับสัตว์ต่างๆ เช่น สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์อากาศ แล้วในที่สุดมันก็คิดถึงมนุษย์ มันจึงเดินทางกลับมาอยู่กับ

มนุษย์เหมือนเดิม มนุษย์ได้ถามมันว่า “เจ้าหายไปไหนมาตั้งนาน” แมวตอบ “ชีวิตที่ไม่มีคู่เป็นชีวิตที่หงอยเหงา ข้าพเจ้าจึงได้ไปเที่ยวผสมพันธุ์กับสัตว์ต่างๆ” มนุษย์ถามว่า “ทำไมเจ้าไม่พาลูกเมียมาหาข้าบ้าง” แมวตอบว่า “จะพามาได้อย่างไร ในเมื่อข้าไม่ได้ผสมพันธุ์กับแมวธรรมดา

ข้าผสมพันธุ์กับสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์อากาศ” มนุษย์ถามว่า “สัตว์บกคืออะไร” แมวตอบ “ สัตว์บกคือ งูชนิดหนึ่ง งูแมวเซา สัตว์น้ำคือ แมวน้ำ สัตว์อากาศคือนกเค้าแมว” ในกาลต่อมาคำพูดของแมวก็เป็นจริงทุกประการ ซึ่งเป็นที่รู้กันทั่วไปในปัจจุบัน

๙.จากเรื่องกล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด

ก. ๒ ชนิด

ข. ๓ ชนิด

ค. ๔ ชนิด

ง. ๕ ชนิด

๑๐.เพราะเหตุใดชื่อสัตว์หลายชนิดจึงมักมีคำว่า “แมว”

ก. เพราะสัตว์เหล่านั้นหน้าเหมือนแมว

ข. เพราะสัตว์เหล่านั้นมีนิสัยเหมือนแมว

ค. เพราะสัตว์เหล่านั้นผสมพันธุ์กับแมว

ง. เพราะแมวเป็นผู้ตั้งชื่อให้สัตว์เหล่านั้น

www.kroobannok.com

สิ่งที่ควรรู้เกี่ยวกับนิทาน

ความหมายของนิทาน

นิทาน” ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546, หน้า 588) อธิบายความหมายไว้ว่า “นิทาน คือ เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก และนิทานอีสป เป็นต้น”

นิทาน ในพจนานุกรมไทยฉบับทันสมัยและสมบูรณ์ โดยฝ่ายวิชาการภาษาไทย บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (๒๕๕๓,หน้า ๕๗๗) คือ เรื่องที่เล่ากันมา มักแฝงคติธรรมและมุ่งให้ความสนุกเพลิดเพลิน เช่น นิทานเวตาล นิทานอีสป เหตุ เรื่องเดิม

จากความหมายดังที่กล่าวพอสรุปได้ว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา โดยมีจุดมุ่งหมายที่ความสนุกเพลิดเพลินเพื่อให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องที่อ่าน อาจเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่สมมุติขึ้น แต่ในนิทานจะสอดแทรกคุณธรรม คติสอนใจ แง่คิด และวัฒนธรรมประเพณีเพื่อให้เด็กนำไปเป็นแบบอย่างหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

www.kroobannok.com

ประเภทของนิทาน

การแบ่งนิทานตามแบบของนิทาน (Form) การแบ่งนิทานอย่างกว้างๆ อีกวิธีหนึ่ง คือ การแบ่งตามแบบ (Form) ของนิทาน แบ่งได้ ๕ ประเภท ดังนี้

๑. **นิทานปรัมปรา (Fairy tale)** นิทานปรัมปรานี้มาจากคำ Fairy tale ของภาษาอังกฤษ แปลว่าเทพนิยาย เป็นเรื่องค่อนข้างยาว มีสารัตถะประกอบอยู่ในนิทานนั้น เป็นเรื่องที่สมมติว่าเกิดขึ้นในที่ใดที่หนึ่ง เช่น ขึ้นต้นว่า “ในกาลครั้งหนึ่ง...” ไม่ใช่มนุษย์ธรรมดาที่มีความจริงตามสภาพปกติของมนุษย์ เนื้อเรื่องจะประกอบด้วยอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ อำนาจอันพ้นมนุษย์วิสัยต่างๆ ตัวเอกของเรื่อง มีคุณสมบัติพิเศษ เช่น เป็นผู้มีอำนาจ มีบุญ มีความสามารถ มีฤทธิเดช ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ถ้าเป็นชายมักจะได้แต่งงานกับหญิงสูงศักดิ์ แล้วครอบครองบ้านเมืองอยู่เป็นสุขไปชั่วกาลนาน ถ้าเป็นหญิงมักจะมีนัยคล้ายคลึงกัน แม้ว่าจะมีกำเนิดต่ำต้อยหรือตกทุกข์ได้ยาก แต่ในที่สุดจะได้แต่งงานดีมีความสุข สิ้นศัตรู และอุปสรรคในบั้นปลาย นิทานแบบนี้มีอยู่ทั่วไปในโลกทั้งทางตะวันตกและทางตะวันออก เช่น เรื่องนางสิบสอง สังข์ทอง ปลาบู่ทอง สโนไวท์ ซินเดอเรลลาและเจ้าหญิงนิทรา เป็นต้น

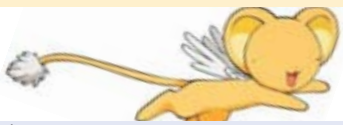

๒. **นิทานท้องถิ่น(Legend)** นิทานประเภทนี้ มีขนาดสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็นเรื่องเหตุการณ์เดียวและเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี โชคลาง หรือคตินิยมอย่างใดอย่างหนึ่งของคนแต่ละท้องถิ่น แม้ว่าจะเป็นเรื่องแปลกพิสดาร พ้นวิสัยความจริงไปบ้างก็ยังเชื่อว่า เรื่องเหล่านี้เกิดจริงเป็นจริง มีบุคคลจริง มีสถานที่จริงที่กำหนดแน่นอนกว่านิทานปรัมปรานิทานท้องถิ่นอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของวีรบุรุษประจำชาติ หรือประจำเมือง เช่น ท้าวแสนปม พระร่วง พระยากง พระยาพาน หรือเป็นเรื่องนางไม้ นางเงือก ที่ปรากฏกายมีเรื่องเกี่ยวกับ

๓. **นิทานเทพนิยาย (Myth)** หมายถึงนิทานที่เทวดา นางฟ้า เป็นตัวบุคคลในนิทานนั้น เรื่องพระอินทร์หรือเป็นแต่เพียงกึ่งเทวดาอย่างเช่น เจ้าป่า เจ้าเขา เจ้าที่ เจ้าแม่ต่างๆ เทพนิยายเหล่านี้มักมีส่วนสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ ที่มนุษย์ปฏิบัติในทางศาสนา ตัวบุคคลในเรื่อง อาจมีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวเอกในนิทานท้องถิ่น ประเภทวีรบุรุษ แต่จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องทางศาสนาปนอยู่ อาจเนื่องมาจากความนิยมในวีรบุรุษแห่งท้องถิ่นมาก่อน ต่อมาจึงได้ยกย่องขึ้นเป็นเทวดา หรือเนื่องมาจากความเลื่อมใสลัทธิศาสนาทำให้คิดแต่งตั้งเทวดาขึ้นก็ได้นิทานประเภทนี้ ได้แก่เรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับพระอินทร์ท้าวมหาสงกรานต์เมขลา – รามสูร นารายณ์สิบปาง เป็นต้น

๔. **นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale)** นิทานประเภทนี้มีตัวสัตว์เป็นตัวเอก แต่สมมติว่ามีความคิดและการกระทำต่างๆ ตลอดจนพูดจาอย่างมนุษย์ธรรมดา บางเรื่องแสดงความเฉลียวฉลาดหรือความโง่เขลาของสัตว์จุดเด่นที่น่าสนใจของเรื่องอยู่ที่ ข้อขบขัน การตบตาหลอกลวงกันหรือเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้และที่เป็นชนิดมีคติสอนใจสอนความประพฤติก็มีเป็นอันมากนิทานเรื่องสัตว์นี้เป็นเรื่องสัตว์ป่า สัตว์บ้าน บางเรื่องก็เป็นเรื่องที่มีคนมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย แต่ทั้งคนทั้งสัตว์นั้นจะพูดโต้ตอบกัน และปฏิบัติกันเหมือนหนึ่งว่าเป็นมนุษย์เหมือนกัน นิทานชนิดที่สอนศีลธรรมต่างๆ นั้นเป็นที่นิยมกว้างขวางทั่วโลก เรื่องชาดกต่างๆ ที่พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นสัตว์หลายชนิด นิทานสุภาษิตบางเรื่อง

๕. **นิทานตลกขบขัน (Jest)** นิทานพื้นบ้านลักษณะนี้ มักเป็นเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญของเรื่องตลกขบขันนี้ อยู่ที่มีเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ต่างๆ เกี่ยวกับความโง่และกลโกง การแก้เผ็ดแก้ลำ การแสดงปฏิภาณไหวพริบ การพนันขันต่อ การเดินทางและการผจญภัยที่ก่อเรื่องผิดปกติในแง่ขบขันต่างๆตัวเอกของเรื่องตลกขบขัน บางทีไม่ใช่คนฉลาดสามารถ แต่เป็นคนโง่เง่าอย่างที่สุด มักจะทำเรื่องผิดปกติวิสัยที่มนุษย์มีสติปัญญาตามธรรมดาเขาทำกัน นอกจากนี้ยังมีเรื่องตลกขำขันที่ตัวเอกเป็นคนมีสติปัญญาและปฏิภาณไหวพริบ เช่น เรื่องศรีธนญชัย เป็นต้น

คุณค่าของนิทาน

1. นิทานช่วยสร้างนิสัยรักการอ่าน การเล่าหรือการอ่านนิทานจะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

2. นิทานช่วยปลูกฝังให้เด็กเป็นคนช่างคิด ช่างถาม ช่างสังเกต เป็นโอกาสที่จะทำให้เด็ก ความฉลาด มั่นใจ และมีความฉลาดทั้งทางปัญญา (IQ) และฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

3. นิทานช่วยให้เด็กเรียนรู้ภาษา การฟังนิทานจะทำให้เด็กได้รู้จักรูปประโยค การใช้ภาษาความหมายของคำ

4. นิทานทำให้เด็กจับประเด็นและวิเคราะห์ได้ดี

5. นิทานช่วยกระตุ้นจินตนาการของเด็ก

6. นิทานช่วยบ่มเพาะคุณธรรมแก่เด็ก เพราะนิทานส่วนใหญ่สอดแทรกคุณธรรม ทักษะชีวิตหรือข้อคิดต่างๆที่

7. นิทานช่วยสร้างสมาธิ เด็กมักจะฟังนิทานอย่างตั้งใจหากเลือกเล่านิทานที่เหมาะกับวัย จะทำให้ เด็กเข้าใจ อยากรู้และติดตามต่อไปว่าจะเกิดอะไรขึ้นถือเป็นการสร้างสมาธิให้กับเด็ก

8. นิทานช่วยสร้างเด็กให้มีความรู้ และความฉลาดทางอารมณ์ หากเด็กชอบฟังนิทานเด็กก็จะปรับตัว และสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่

9. นิทานสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว

10. นิทานสร้างความรู้สึกไม่ได้กำลังถูกสอนให้กับเด็กเพราะเนื้อหาของนิทานจะมี ขั้นตอนในการสร้างความเข้าใจรวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาและบทสรุปของเรื่องที่ ให้ข้อคิดต่อเรื่องนั้น

www.kroobanok.com

อิทธิพลของนิทาน สัมพันธ์กับการดำรงชีวิต

๑. เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นลักษณะของสังคม วิถีชีวิต ทัศนคติ ความคิดเห็นของคนในสังคม

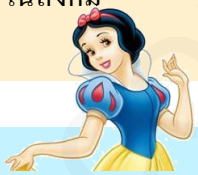

๒. สังคมเปลี่ยนแปลงเรื่องตำนาน นิทาน นิยาย เรื่องเล่าก็เปลี่ยนแปลง โดยดัดแปลงมาเป็น ละครวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ แถบบันทึกเสียง เพื่อให้เหมาะกับ ยุคสมัย

๓. เป็นสิ่งที่สร้างความเพลิดเพลินให้กับกลุ่มชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีการเล่า นิทาน ตำนาน เรื่องเล่า ในระหว่างครอบครัว กลุ่มคนทำงานร่วมกัน ฯลฯ

๔. ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว ผู้ใหญ่กับเด็ก ปู่ย่าตายาย ลูกหลาน คนทำงานร่วมกัน

๕. ช่วยการศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับ ความคิดสร้างสรรค์

๖.ช่วยปลูกฝังจริยธรรมและรักษาบรรทัดฐานของสังคม นิทานจะ ให้ข้อคิดกับผู้ฟัง ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ให้ประพฤติดี ประพฤติชอบอยู่ในระเบียบอันดีงาม ของสังคม

www.kroobannok.com

แบบฝึกทักษะที่ ๑

การจับใจความสำคัญจากนิทาน

๑. จุดมุ่งหมายของนิทานคือ

.....

๒. นิทานที่เชื่อว่าเรื่องเหล่านี้เกิดขึ้นจริง มีบุคคลจริง มีสถานที่จริง แม้เนื้อเรื่องจะแปลก พิสดารเกินจริงอยู่บ้าง เป็นนิทานประเภทใด

.....

๓. ลักษณะเด่นของนิทานประเภทเทพนิยายคือ

.....

๔. เพราะเหตุใดนิทานจึงช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

.....

๕. จงยกตัวอย่างการดัดแปลงนิทานให้เข้ากับยุคสมัย

.....

www.kroobannok.com

แบบฝึกทักษะที่ ๒

สองเกลอกับขวาน (นิทานอีสป)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานอีสปสองเกลอเจอขวาน แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

มีชายสองคนเป็นเพื่อนเกลอกัน
และได้ร่วมเดินทางกันจนพบขวานเล่มหนึ่งตกอยู่
“ขวานเล่มนี้มันต้องเป็นของข้า
เพราะข้าพบก่อน”ชายคนหนึ่งเอ่ยขึ้น
พลางก้มลงหยิบขวานมาถือไว้
“เราสองคนเจอพร้อมกันนะ
จะว่าเจ้าพบก่อนได้อย่างไรกัน”
ชายอีกคนแย้งขึ้นมาทันทีบังเอิญขณะนั้น
ชายเจ้าของขวานผ่านมาจึงเอ่ยขึ้นว่า
“อยู่นั่นเอง ขโมยที่ลักขวานของข้าไป”
“ตายแล้วพวกเรา” ชายที่ถือขวานร่ำร้อง
เพื่อนเกลอของเขาจึงรีบกล่าวว่า “อย่าพูดว่า พวกเราสิ ข้าไม่เกี่ยวข้องด้วยนะ"

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนเรามักอยากร่วมแบ่งปัน แต่สิ่งดีๆ ไม่อยากร่วม

www.krooBOOK.com

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนสรุปนิทานอีสปเรื่อง สองเกลอเจอขวาน ตามหัวห้อที่กำหนด

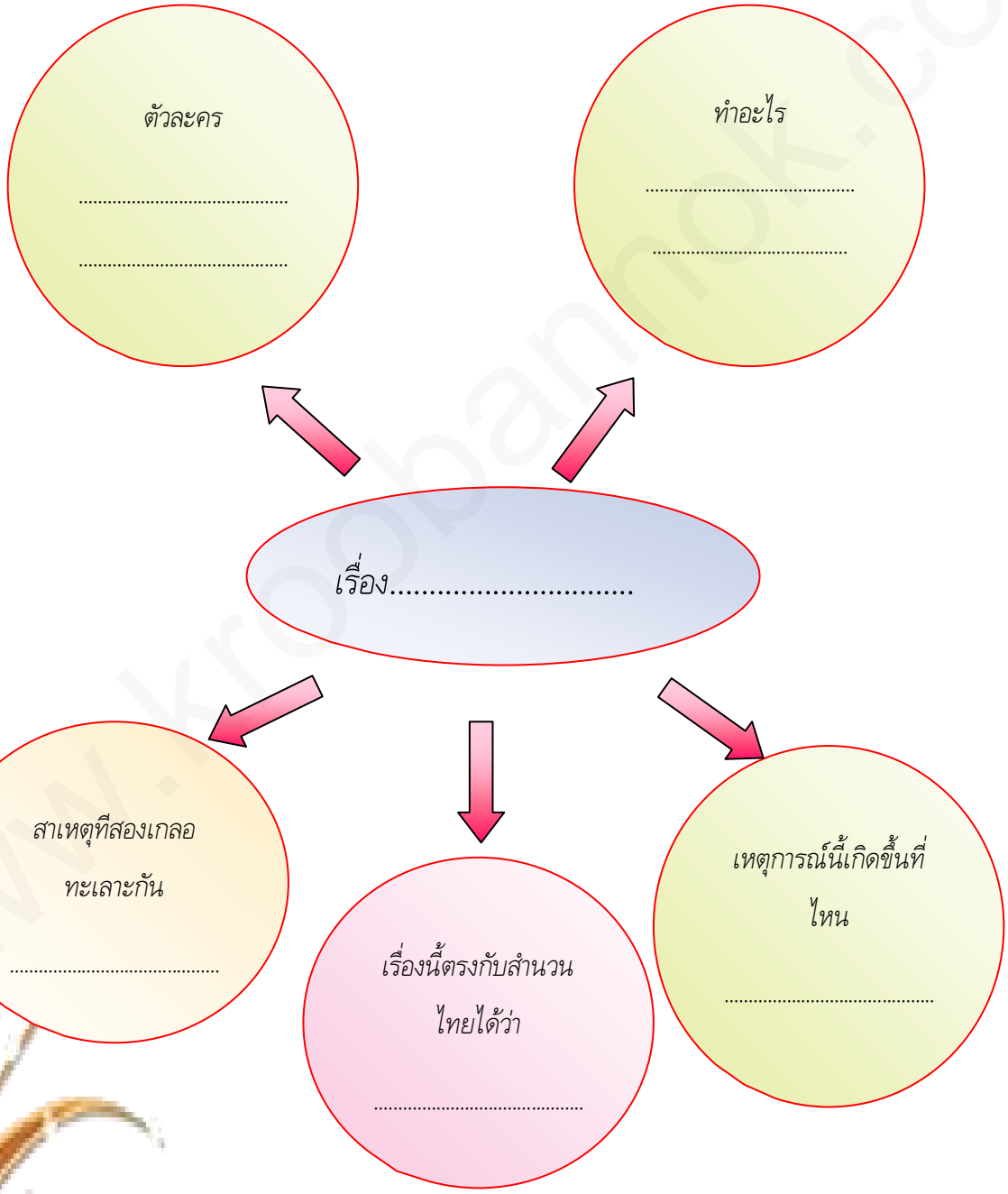

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ ๓

ไกรทอง (นิทานท้องถิ่น)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานท้องถิ่นไกรทอง แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

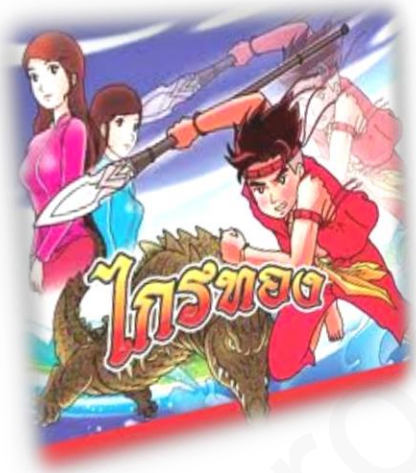

ชาละวันเป็นจระเข้เจ้า อาศัยอยู่ในถ้ำทองใต้บาดาล ในถ้ำจระเข้จะกลายร่าง เป็นคนได้ ชาละวันเองมีเมียสาวเป็นนางจระเข้ 2 ตัวคือ **วิมาลา** และ**เลื่อมลายวรรณ** ชาละวันเป็นหลานชายของ ท้าวรำไพ ผู้เป็นจระเข้เจ้าที่อยู่ในศีลธรรม จะกินแต่ซากสัตว์ที่ตายแล้วเป็นอาหารเท่านั้น ชาละวัน แม้อยู่ในถ้ำทองจะอิ่มทิพย์ไม่ต้อง กินเนื้อ แต่ด้วยความมีนิสัยที่เป็นอันธพาล จึงชอบมาเมืองบน ตามแม่น้ำลำคลอง จับคนที่เป็นชาวบ้านและสัตว์กินเพื่อความสนุกสนาน

ณ หมู่บ้านดงเศรษฐี แขวงเมืองพิจิตร มีพี่น้องฝาแฝดคู่หนึ่งมีความงามเป็นที่เลื่องลือ ชื่อ**นางตะเภาแก้ว** ผู้พี่ และ **นางตะเภาทอง** ผู้น้อง ทั้งสองเป็นบุตรเศรษฐีคำ และคุณนายทองมา วันหนึ่งนางตะเภาแก้วและนางตะเภาทองได้ลงไปเล่นน้ำที่ท่าหน้าบ้าน ช่วงเวลานั้นเจ้าชาละวันออกมาว่ายน้ำหาเหยื่อ เมื่อได้เห็นนางตะเภาทองก็ลุ่มหลงในความงาม จึงโผล่ขึ้นคาบนางตะเภาทองแล้วดำดิ่งไปยังถ้ำทอง อันเป็นที่อยู่ของเจ้าชาละวัน

เมียของชาละวันต่างไม่พอใจแต่ก็ห้ามสามีไม่ได้เพราะเกรงกลัวจึงต้องยอมให้ผัวมีเมียเป็นมนุษย์อีกคนเมื่อนางตะเภาทองฟื้นขึ้นมาเจ้าชาละวันก็เกี้ยวพาราสีแต่นางตะเภาทองก็ไม่สนใจ เจ้าชาละวันจึงจำต้องใช้เวทมนตร์สะกดให้นางตะเภาทองรัก และยอมเป็นภรรยา ตั้งแต่นั้นมา

เศรษฐีคำ และคุณนายทองมาโศกเศร้าเสียใจเป็นอย่างมาก ที่นางตะเภาทอง บุตรสาวคนเล็กถูกเจ้าชาละวันคาบไป และคิดว่าบุตรสาวตนคงตายไปแล้ว ด้วยความรัก ในบุตรสาว และความแค้นในเจ้าชาละวัน จึงประกาศออกไปว่า ใครที่พบศพนางตะเภาทอง และสามารถปราบจระเข้ได้ จะมอบสมบัติของตนให้ครึ่งหนึ่ง และให้แต่งงานกับนางตะเภาแก้วด้วย แต่ก็ไม่มีหมอจระเข้คนไหนสามารถปราบเจ้าชาละวันได้แต่กลับตกเป็นเหยื่อของเจ้าชาละวันจนในที่สุดก็มีชายหนุ่มรูปงามนามว่า**ไกรทอง** ได้เรียนวิชาการปราบจระเข้จากอาจารย์คง มีความเก่งกล้า ได้อาสามาปราบเจ้าชาละวัน แต่อาจารย์คงรู้ว่าเจ้าชาละวันเป็นพญาจระเข้มีอำนาจมาก ฆ่าฟันไม่ตาย เนื่องจากมีเขี้ยวเพชรทำให้อยู่ยงคงกระพัน จึงได้มอบหอกสัตตโลหะ , เทียนระเบิดน้ำ เสื้อยันต์และลูกประคำปลุกเสก แก่ไกรทอง

รุ่งเช้าไกรทองเริ่มพิธีบวงสรวงพร้อมอ่านคาถาทำให้เจ้าชาละวันเกิดร้อนลุ่มต้องออกจากถ้ำ ขึ้นมาต่อสู้กับไกรทอง ไกรทองกระโดดขึ้นบนหลังจระเข้ และแทงด้วยหอกสัตตโลหะทำให้อาคมของเขี้ยวเพชรเสื่อม หอกได้ทิ่มแทงเจ้าชาละวันจนบาดเจ็บสาหัส และได้หนี กลับไปที่ถ้ำ แต่ไกรทองก็ใช้เทียนระเบิดน้ำ ตามไปต่อสู้อีกในถ้ำระหว่างที่เข้าไปในถ้ำไกรทองก็พบกับ วิมาลา เมียของชาละวัน ด้วยความเจ้าชู้ จึงเกี้ยวพาราสี นางวิมาลา จนนางใจอ่อนยอมเป็นชู้ และบอกทางไปช่วย นางตะเภาทอง ไกรทองตามมาต่อสู้กับเจ้าชาละวัน ในถ้ำต่อจนเจ้าชาละวันตาย และไกรทองก็ได้ พานางตะเภาทองกลับขึ้นมา เศรษฐีดีใจมากจึงจัดงานแต่งงานให้ไกรทองกับนางตะเภาแก้ว พร้อมมอบสมบัติให้ครึ่งหนึ่งแถมนางตะเภาทองให้อีกคน ไกรทองก็รับไว้ ด้วยความเจ้าชู้ของไกรทองแม้ชาละวันตายไป ไกรทองก็ยังหลงรักกับนางวิมาลา จงไปหาสู่ที่ถ้ำทอง และคิดจะพานางวิมาลาไปอยู่กินด้วย โดยทำพิธีทำให้นางยังคงเป็นมนุษย์แม้ออกนอกถ้ำทอง นางตะเภาแก้ว และ นางตะเภาทอง จับได้ นางจึงไปหาเรื่องกับนางวิมาลาในร่างมนุษย์ จนนางทนไม่ไหวกลับร่างเป็นจระเข้ ไกรทองต้องออกไปห้ามและอำลาจากนางวิมาลาด้วยใจอาวรณ์

<u>คำสั่ง</u> จงตอบคำถามต่อไปนี้จาก นิทานเรื่องไกรทอง

๑.ไกรทอง มีอุปนิสัยเช่นไรที่นักเรียนสามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

.....

๒.ชาละวัน มีอุปนิสัยเช่นไรที่นักเรียนไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

.....

๓.การที่ไกรทองรับทั้งนางตะเภาแก้ว ตะเภาทองเป็นภรรยา เพื่อเป็นการถนอมน้ำใจ
ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

.....

๔.นิทานเรื่องไกรทองปรากฏสถานที่ใดที่มีอยู่จริงใจปัจจุบัน

.....

๕.นิทานเรื่องไกรทอง สะท้อนภาพในอดีตของไทยให้เห็นว่าน้ำสำคัญ อย่างไร

.....

www.kroobannok.com

๖.นิทานเรื่องไกรทอง สะท้อน**ค่านิยม**ใดในอดีตของไทย

.....

๗.นิทานเรื่องไกรสะท้อนให้เห็น**ความเชื่อ**เรื่องใดของไทย

.....

๘.จากเรื่องไกรทอง **หมอจระเข้** มีหน้าที่อะไร

.....

๙.จากเรื่องไกรทอง **อาวุธ**ใดบ้างที่ใช้ปราบจระเข้

.....

๑๐.จากเรื่องไกรทอง **ประเพณี**ใดที่ยังมีอยู่ในปัจุบัน

.....

คะแนน ๑๐ คะแนน

www.kroobannok.com

<u>คำสั่ง</u> จงใส่หมายเลขใน (.....)เพื่อเรียงลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้

(.....)ไกรทองอาสาปราบชาละวัน

(.....)ชาละวันคาบนางตะเภาทองลงไปยังถ้ำทอง

(.....)ไกรทองต่อสู้กับเจ้าชาละวันในถ้ำจนชาละวันตาย

(.....)ไกรทองเริ่มพิธีบวงสรวงทำให้ชาละวันเกิดร้อนลุ่มต้องออกจากถ้ำ

(.....)เศรษฐีจัดงานแต่งงานให้ไกรทองกับนางตะเภาแก้ว นางตะเภาทอง

คะแนน ๕ คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ ๔

เจ้าตูบ กับ ลา (นิทานเรื่องสัตว์)

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านนิทาน เจ้าตูบกับลา แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

เจ้าตูบ กับ ลา เดินทางติดตามเจ้านาย เพื่อจะนำสินค้าไปขายในเมือง เมื่อถึงเวลาเที่ยงเจ้านายเห็นว่าสัตว์ทั้งสองได้เดินทางมานานแล้ว จึงหยุดพักกินข้าวและงีบหลับไป เมื่อนายของมันหลับไปแล้ว ลาก็นำขนมปังออกมากัดกิน ส่วนเจ้าตูบไม่ได้เตรียมของกินมา มันจึงเอยขึ้นว่า“หิวจังเลยเจ้าลานายแบ่งอาหารให้ฉันหน่อยได้ไหมล่ะ” เจ้าลามองหน้าเจ้าตูบแล้วตอบว่า “ไม่ได้หรอก ขนมปังของฉันก้อนนิดเดียวเอง เจ้ารอให้เจ้านายตื่นขึ้นมาก่อนสิเดี๋ยวเขาคงหาอาหารให้เองนั่นแหละ” ทันใดนั้นเอง มีสุนัขป่าหิวโซโผล่มาจากพุ่มไม้

ลาตกใจมากส่งเสียงร้องลั่น “ช่วยด้วย ๆ นั่นมันสุนัขป่านี่นา เจ้าตูบมาช่วยไล่มันไปที่อื่นเร็วๆ เข้า” เจ้าตูบมองเจ้าลาแล้วพูดว่า “นี่ ฉันหิวจนไม่มีเรี่ยวแรงแล้วนะ รอให้เจ้านายตื่นมาก่อนสิเดี๋ยวเขาก็ช่วยเจ้าเองแหละ”

<u>คำสั่ง</u> จากนิทานสัตว์เรื่อง เจ้าตูบ กับ ลา จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑.จากเรื่องมีตัวละครที่เป็นสัตว์กี่ตัว อะไรบ้าง

.....

๒.เพราะเหตุใดเจ้าตูบจึงไม่ช่วยเหลือลา

.....

๓.เรื่องราวของเจ้าตูบกับลาเกิดขึ้นเพราะสัตว์ทั้งสองขาดสิ่งใด

....

๔.ในการเดินทางนักเรียนคิดว่าเจ้าตูบมีหน้าที่อะไร

.....

๕.ในการเดินทางนักเรียนคิดว่าลามีหน้าที่อะไร

.....

www.kroobannok.com

๖.ถ้านักเรียนเป็นเจ้าตูบจะช่วยเหลือลาหรือไม่

.....

๗.เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใด

.....

๘.นักเรียนคิดว่าเราควรปฏิบัติตนอย่างไรในการอยู่ร่วมกัน

.....

๙.พฤติกรรมของเจ้าตูบตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

.....

๑๐.นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้ใครเป็นคนผิดเพราะเหตุใด

.....

คะแนน ๑๐ คะแนน

www.kroobanmok.com

แบบฝึกทักษะที่ ๕

เศรษฐีกับนักเลงเหล้า

ปุณณปาติกชาดก
ว่าด้วยความฉลาดทันคน

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านนิทาน เศรษฐีกับนักเลงเหล้า แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ในอดีตกาล ครั้งสมัยเมื่อพระเจ้าพรหมทัต ครองราชย์สมบัติ ณ กรุงพาราณสี ในครั้งนั้น ท่านเศรษฐีเมืองพาราณสี กำลังเดินทางเพื่อไปเข้าเฝ้าพระราชาตามปกติ

ในระหว่างเดินทางนั้น มีกลุ่มนักเลงเหล้า ส่งคนเข้ามาทักทายท่านเศรษฐีรู้ทันว่า พวกนี้คงมีแผนการบางอย่าง แต่ท่านเศรษฐีอยากจะดัดนิสัย กลุ่มพวกนักเลงเหล้านี้ จึงแสร้งทำเป็นยินดีตามไป

พวกนักเลงเหล้า ได้ผสมยาพิษลงไปในเหล้า เมื่อท่านเศรษฐีกลับมาก็เชื้อเชิญให้ดื่มเหล้า ตามแผนการของตน

เมื่อเศรษฐีรับคำเชิญของพวกนักเลงแล้ว พิจารณาดูทั้ง ไหเหล้า และกับแกล้ม อย่างละเอียด ถี่ถ้วน

เมื่อเศรษฐี รู้ทันถึง แผนการของพวกนักเลง จึงทำทีเป็นขู่พวกนั้นว่า
จะนำเรื่องนี้ ไปกราบทูลต่อพระราชาให้ส่งทหาร มาจับตัว ไปลงโทษ

พวกนักเลงเหล้าเมื่อรู้ว่า จะถูกจับไปลงโทษ ก็เกิดความหวาดกลัว
จึงรีบ เข้าไปอ้อนวอน ท่านเศรษฐีเพื่อขอให้ยกโทษให้

ท่านเศรษฐีคิดจะดัดนิสัยพวกนักเลงเหล้าให้เข็ดหลาบจึงแสร้งทำเป็น
ไม่ฟังคำขอร้องโดยยืนยันว่าจะนำเรื่องไปกราบทูลพระราชา

เมื่อท่านเศรษฐีขอให้พวกนักเลงเหล้าสัญญาว่าจะไม่ดื่มเหล้าอีก
แล้วท่านจึงจะไม่เอาความพวกนักเลงเหล้าก็ยอมให้สัญญาโดยพร้อม เพรียงกัน

ต่อจากนั้นท่านเศรษฐีได้กล่าวสั่งสอนให้พวกนักเลงเหล้ารู้ผิดชอบ
ชั่วดีพร้อมคาดโทษไว้อย่างหนัก เพื่อไม่ให้กลับไปดื่มเหล้าอีก
หลังจากนั้นจึงได้ปล่อยตัวไป

ที่มา : หนังสือนิทานชาดก โดย พระภาวนาวิริยคุณ

<u>คำสั่ง</u> จากนิทานชาดกเรื่องเศรษฐีกับนักเลงเหล้า จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. บุคคลที่มักจ้องหาเรื่องก่อกวนผู้อื่นอยู่เสมอ เราเรียกบุคคลนี้ว่าอย่างไร

.....

๒ . คนที่สามารถจะระวังป้องกันภัยไว้ล่วงหน้าได้ ต้องเป็นคนเช่นไร

.....

๓.คนที่ถูกหลอกลวงได้ง่าย ส่วนมากมีพื้นนิสัยเป็นคนเช่นไร

.....

๔.นักเรียนคิดว่าเศรษฐีรอดพ้นจากอันตรายในครั้งนี้เพราะเป็นคนเช่นไร

.....

๕.การที่บุคคลบางกลุ่มนิยมดื่มสุรามาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเพราะสิ่งใด

.....

คะแนน ๕ คะแนน

www.kroobannok.com

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะ
การอ่านจับใจความจากนิทาน

www.kroobannok.com

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๑

การจับใจความสำคัญจากนิทาน

๑. จุดมุ่งหมายของนิทานคือ

เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

๒. นิทานที่เชื่อว่าเรื่องเหล่านี้เกิดขึ้นจริง มีบุคคลจริง มีสถานที่จริง แม้เนื้อเรื่องจะแปลก พิสดารเกินจริงอยู่บ้าง เป็นนิทานประเภทใด

นิทานท้องถิ่น

๓. ลักษณะเด่นของนิทานประเภทเทพนิยายคือ

มีเทวดา นางฟ้า มีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนา

๔. เพราะเหตุใดนิทานจึงช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

เพราะนิทานจะให้ข้อคิด ให้แนวประพฤติปฏิบัติตน

๕. จงยกตัวอย่างการดัดแปลงนิทานให้เข้ากับยุคสมัย

การนำมาดัดแปลงเป็นละครวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือนิทาน แถบบันทึกเสียง

www.kroobannok.com

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๒

สองเกลอเจอขวาน

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนสรุปนิทานอีสปเรื่องสองเกลอเจอขวานตามหัวข้อที่กำหนด

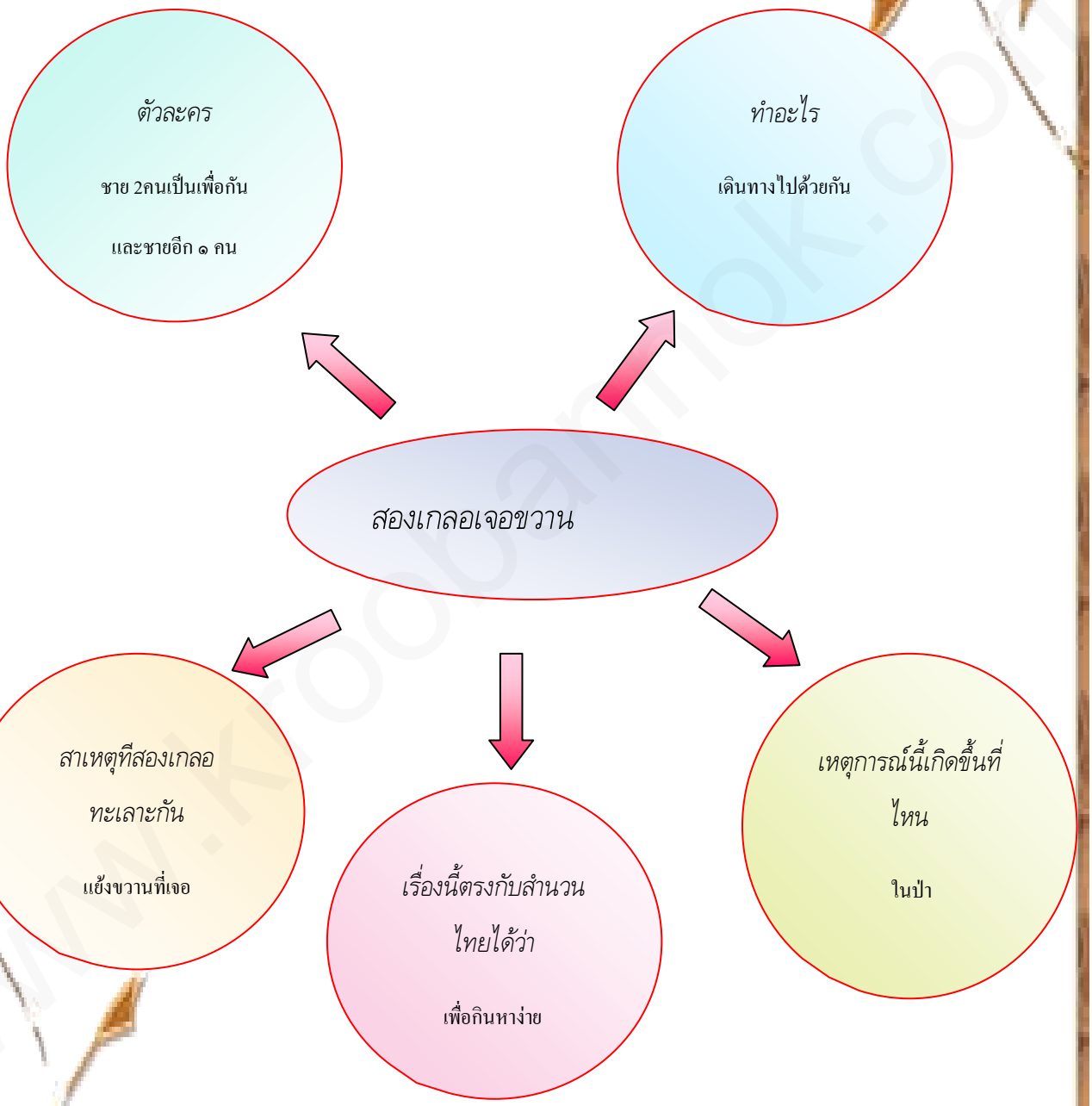

คะแนนเต็ม ๕ คะแนน

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๓
ไกรทอง

<u>คำสั่ง</u> จงตอบคำถามต่อไปนี้จาก นิทานเรื่องไกรทอง

๑.ไกรทอง มีอุปนิสัยเช่นไรที่นักเรียนสามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

ใฝ่เรียนรู้ เก่ง กล้าหาญ

๒.ชาละวัน มีอุปนิสัยเช่นไรที่นักเรียนไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

อันธพาล มีความสุขบนความทุกข์ผู้อื่น เจ้าชู้ เจ้าเล่ห์

๓.การที่ไกรทองรับทั้งนางตะเภาแก้ว ตะเภาทองเป็นภรรยา เพื่อเป็นการถนอมน้ำใจ

ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

บัวไม่ช้ำ น้ำไม่ขุ่น

๔.นิทานเรื่องไกรทองปรากฏสถานที่ใดที่มีอยู่จริงใจปัจจุบัน

จังหวัดพิจิตร

๕.นิทานเรื่องไกรทอง สะท้อนภาพในอดีตของไทยให้เห็นว่าน้ำสำคัญ อย่างไร

เป็นแหล่งชุมชนนิยมสร้างบ้านเรือนใกล้แม่น้ำ,ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำ, การคมนาคมทางน้ำ

www.kroobannok.com

๖.นิทานเรื่องไกรทอง สะท้อน**ค่านิยม**ใดในอดีตของไทย

การมีภรรยามากกว่า ๑ คน

๗.นิทานเรื่องไกรสะท้อนให้เห็น**ความเชื่อ**เรื่องใดของไทย

ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ของขลัง วิชาอาคมต่างๆ

๘.จากเรื่องไกรทอง **หมอจระเข้** มีหน้าที่อะไร

ปราบจระเข้

๙.จากเรื่องไกรทอง **อาวุธ**ใดบ้างที่ใช้ปราบจระเข้

หอกสัตตโลหะ เทียนระเบิดน้ำ เสื้อยันต์ ลูกประคำ

๑๐.จากเรื่องไกรทอง **ประเพณี**ใดที่ยังมีอยู่ในปัจจุบัน

ประเพณีแต่งงาน

คะแนน ๑๐ คะแนน

www.kroobannok.com

<u>คำสั่ง</u> จงใส่หมายเลขใน (.....)เพื่อเรียงลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้

(๒)ไกรทองอาสาปราบชาละวัน

(๑)ชาละวันคาบนางตะเภาทองลงไปยังถ้ำทอง

(๔)ไกรทองต่อสู้กับเจ้าชาละวันในถ้ำจนชาละวันตาย

(๓)ไกรทองเริ่มพิธีบวงสรวงทำให้ชาละวันเกิดร้อนลุ่มต้องออกจากถ้ำ

(๕)เศรษฐีจัดงานแต่งงานให้ไกรทองกับนางตะเภาแก้ว นางตะเภาทอง

คะแนน ๕ คะแนน

www.kroobannok.com

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๔

เจ้าตูบ กับ *ลา* (นิทานเรื่องสัตว์)

<u>คำสั่ง</u> จากนิทานสัตว์เรื่อง เจ้าตูบ กับ ลา จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑.จากเรื่องมีตัวละครที่เป็นสัตว์กี่ตัว อะไรบ้าง

เจ้าตูบ ลา สุนัขป่า

๒.เพราะเหตุใดเจ้าตูบจึงไม่ช่วยเหลือลา

เพราะในตอนแรกลาไม่มีน้ำใจแบ่งปันอาหารให้แก่มัน

๓.เรื่องราวของเจ้าตูบกับลาเกิดขึ้นเพราะสัตว์ทั้งสองขาดสิ่งใด

ขาดการมีน้ำใจ ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

๔.ในการเดินทางนักเรียนคิดว่าเจ้าตูบมีหน้าที่อะไร

รักษาความปลอดภัยให้กับเจ้านายและลา

๕.ในการเดินทางนักเรียนคิดว่าลามีหน้าที่อะไร

ต่างสินค้าไปขายในเมือง

www.kroobannok.com

๖.ถ้านักเรียนเป็นเจ้าตูบจะช่วยเหลือลาหรือไม่

ต้องช่วยเพราะเจ้าตูบมีหน้าที่รักษาความปลอดภัย

๗.เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใด

กลางป่า (เพราะจะเดินทางเข้าเมือง)

๘.นักเรียนคิดว่าเราควรปฏิบัติตนอย่างไรในการอยู่ร่วมกัน

มีน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือกัน สามัคคีกัน รู้จักให้อภัยกัน

๙.พฤติกรรมของเจ้าตูบตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

เกลือจิ้มเกลือ(แก้เผ็ดให้สาสมกัน)

๑๐.นักเรียนคิดว่าเรื่องนี้ใครเป็นคนผิดเพราะเหตุใด

เจ้าตูบผิด ไม่แยกแยะเรื่องส่วนตัวกับหน้าที่

คะแนน ๑๐ คะแนน

แนวคำตอบแบบฝึกทักษะที่ ๕

เศรษฐีกับนักเลงเหล้า

<u>คำสั่ง</u> จากนิทานชาดกเรื่องเศรษฐีกับนักเลงเหล้า จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. บุคคลที่มักจ้องหาเรื่องก่อกวนผู้อื่นอยู่เสมอ เราเรียกบุคคลนี้ว่าอย่างไร

คนพาล

๒ . คนที่สามารถจะระวังป้องกันภัยไว้ล่วงหน้าได้ ต้องเป็นคนเช่นไร

ช่างสังเกต ฉลาดในการจับ พิรุธคน

๓.คนที่ถูกหลอกลวงได้ง่าย ส่วนมากมีพื้นนิสัยเป็นคนเช่นไร

เป็นคนมักโลภ โกรธ หลง

๔.นักเรียนคิดว่าเศรษฐีรอดพ้นจากอันตรายในครั้งนี้เพราะเป็นคนเช่นไร

เพราะเป็นคนช่างสังเกต

๕.การที่บุคคลบางกลุ่มนิยมดื่มสุรามาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเพราะสิ่งใด

เพราะเป็นค่านิยม

คะแนน ๕ คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน

www.kroobannok.com

แบบทดสอบหลังเรียน

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เล่มที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงในข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑.นิทานประเภทใดที่มีมูลความจริงอยู่บ้าง

ก. นิทานท้องถิ่น

ข. นิทานปรัมปรา

ค. นิทานเรื่องสัตว์

ง. นิทานตลกขบขัน

๒.สำนวนใดที่ได้มาจากนิทานพื้นบ้านของไทย

ก. เด็กเลี้ยงแกะ

ข. แพะรับบาป

ค. ดอกพิกุลร่วง

ง.กระดังงาลนไฟ

๓.ข้อใดให้ความหมายของนิทานได้ถูกต้อง

ก. คำบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นใหม่

ข. เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมามุ่งให้ความเพลิดเพลิน

ค. คำบอกเล่าสารทุกข์สุกดิบความเป็นไปในชีวิต

ง. เรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ

www.kroobannok.com

๔.ข้อใดคือลักษณะเด่นของนิทานเทพนิยาย

ก. มักมีตัวละครเป็นเทวดา นางฟ้า

ข. เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อโชคลาง

ค. มักขึ้นต้นว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว

ง. มักลงท้ายว่า นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

๕.ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ประโยชน์ของนิทาน

ก. ให้ข้อคิดคติเตือนใจ

ข. ช่วยกระตุ้นจินตนาการ

ค. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ง. เป็นข้อมูลที่สามารถใช้อ้างอิงได้

อ่านนิทานเรื่องแล้วตอบคำถามข้อ ๖ – ๗

สัตว์ต่างๆที่มีชื่อเหมือนแมว

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีแมวตัวหนึ่งไม่ชอบอยู่กับมนุษย์ มันบ่นว่า มนุษย์มีบ้านที่น่าเบื่อ มันจึงหนีออกไปท่องเที่ยว แล้วก็ไปผสมพันธุ์กับสัตว์ต่างๆ เช่น สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์อากาศ แล้วในที่สุดมันก็คิดถึงมนุษย์ มันจึงเดินทางกลับมาอยู่กับมนุษย์เหมือนเดิม มนุษย์ได้ถามมันว่า “เจ้าหายไปไหนมาตั้งนาน”

แมวตอบ “ชีวิตที่ไม่มีคู่เป็นชีวิตที่หงอยเหงา ข้าพเจ้าจึงได้ไปเที่ยวผสมพันธุ์กับสัตว์ต่างๆ” มนุษย์ถามว่า “ทำไมเจ้าไม่พาลูกเมียมาหาข้าบ้าง” แมวตอบว่า “จะพามาได้อย่างไร ในเมื่อข้าไม่ได้ผสมพันธุ์กับแมวธรรมดา

ข้าผสมพันธุ์กับสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์อากาศ” มนุษย์ถามว่า “สัตว์บกคืออะไร” แมวตอบ “ สัตว์บกคือ งูชนิดหนึ่ง งูแมวเซา สัตว์น้ำคือ แมวน้ำ สัตว์อากาศคือนกเค้าแมว” ในกาลต่อมาคำพูดของแมวก็เป็นจริงทุกประการ ซึ่งเป็นที่รู้กันทั่วไปในปัจจุบัน

๖.จากเรื่องกล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด

ก. ๒ ชนิด

ข. ๓ ชนิด

ค. ๔ ชนิด

ง. ๕ ชนิด

๗.เพราะเหตุใดชื่อสัตว์หลายชนิดจึงมักมีคำว่า “แมว”

ก. เพราะสัตว์เหล่านั้นหน้าเหมือนแมว

ข. เพราะสัตว์เหล่านั้นมีนิสัยเหมือนแมว

ค. เพราะสัตว์เหล่านั้นผสมพันธุ์กับแมว

ง. เพราะแมวเป็นผู้ตั้งชื่อให้สัตว์เหล่านั้น

อ่านนิทานเรื่องงูเห่ากับปูแล้วตอบคำถามข้อ ๘ – ๑๐

งูเห่า กับ ปู

งูเห่ากับปูอาศัยอยู่ด้วยกัน ปูเป็นเพื่อที่ซื่อสัตย์ต่องูเห่าเสมอมา
แต่เจ้างูเห่ากลับมีนิสัยชั่วร้ายมักทรยศปูอยู่เสมอ
ก็พยายามตักเตือนเจ้างูเห่าอยู่หลายครั้งว่าควรปรับปรุงนิสัยให้ดีขึ้น
แต่เจ้างูเห่าไม่เคยฟัง และยังทรยศปูอยู่เสมอเมื่อมีโอกาส
ในที่สุดเจ้าปูก็หมดความอดทน มันตรงเข้าไปใช้ก้ามอันแข็งแรงของมัน
หนีบคอเจ้างูเห่าจนถึงแก่ความตายพร้อมกับพูดขึ้นว่า
“เจ้าอาจจะไม่ต้องพบจุดจบแบบนี้ถ้าทำตัวให้ซื่อตรง
เหมือนกับร่างของเจ้าที่นอนสงบอยู่ในขณะนี้”

๘.นิทานเรื่อง งูเห่ากับปู จัดเป็นนิทานประเภทใด

ก. นิทานท้องถิ่น

ข. นิทานปรัมปรา

ค. นิทานเรื่องสัตว์

ง. นิทานเทพนิยาย

๙.การที่ปูพยายามตักเตือนงูเห่าอยู่หลายครั้ง แสดงว่าปูมีนิสัยอย่างไร

ก. ขี้บ่น

ข. ขี้ลืม

ค. อดทน

ง. ให้โอกาส

๑๐.จากนิทานเรื่อง งูเห่ากับปู ตรงกับสำนวนใด

ก.หอกข้างแคร่

ข.หน้าซื่อใจคด

ค.ขว้างงูไม่พ้นคอ

ง.กินบนเรือนขี้บนหลังคา

www.kroobannok.com

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

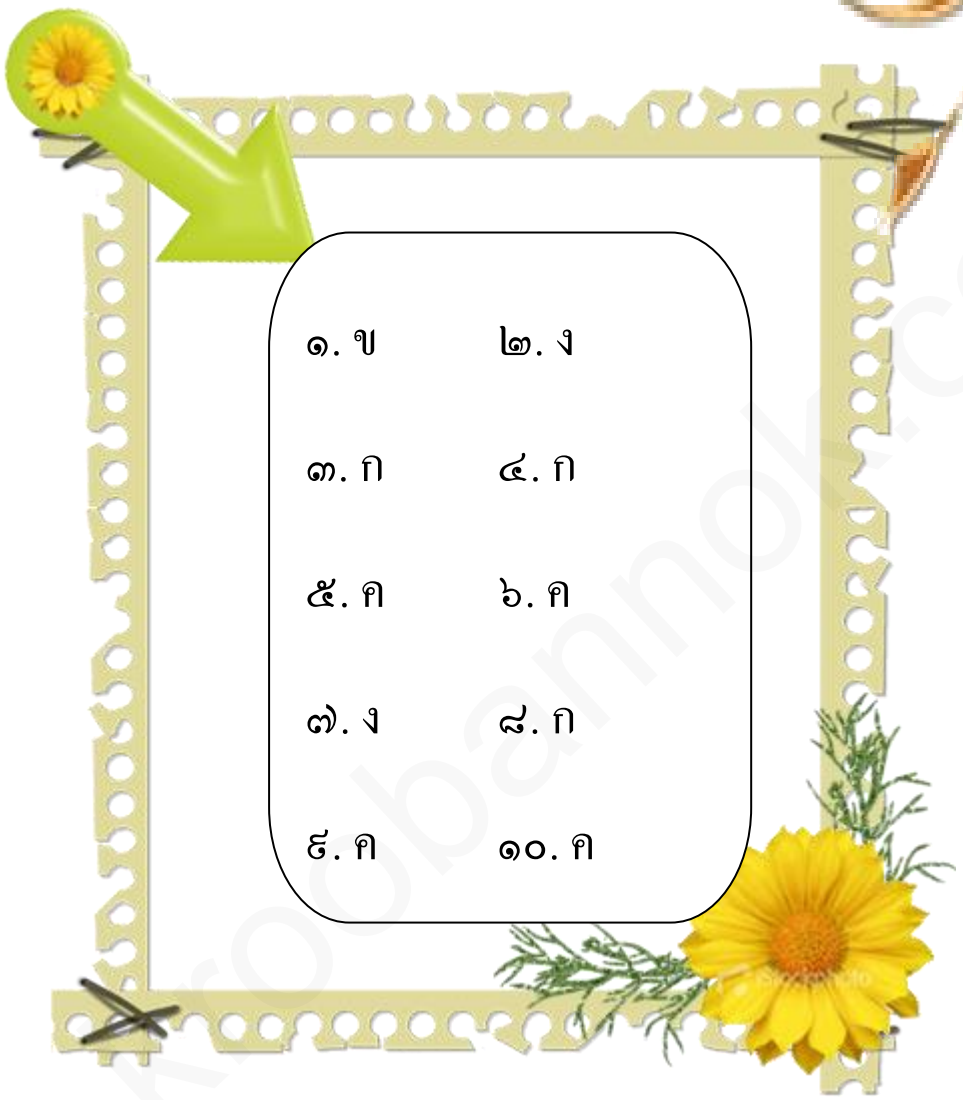

๑. ข	๒. ง
๓. ก	๔. ก
๕. ค	๖. ค
๗. ง	๘. ก
๙. ค	๑๐. ค

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

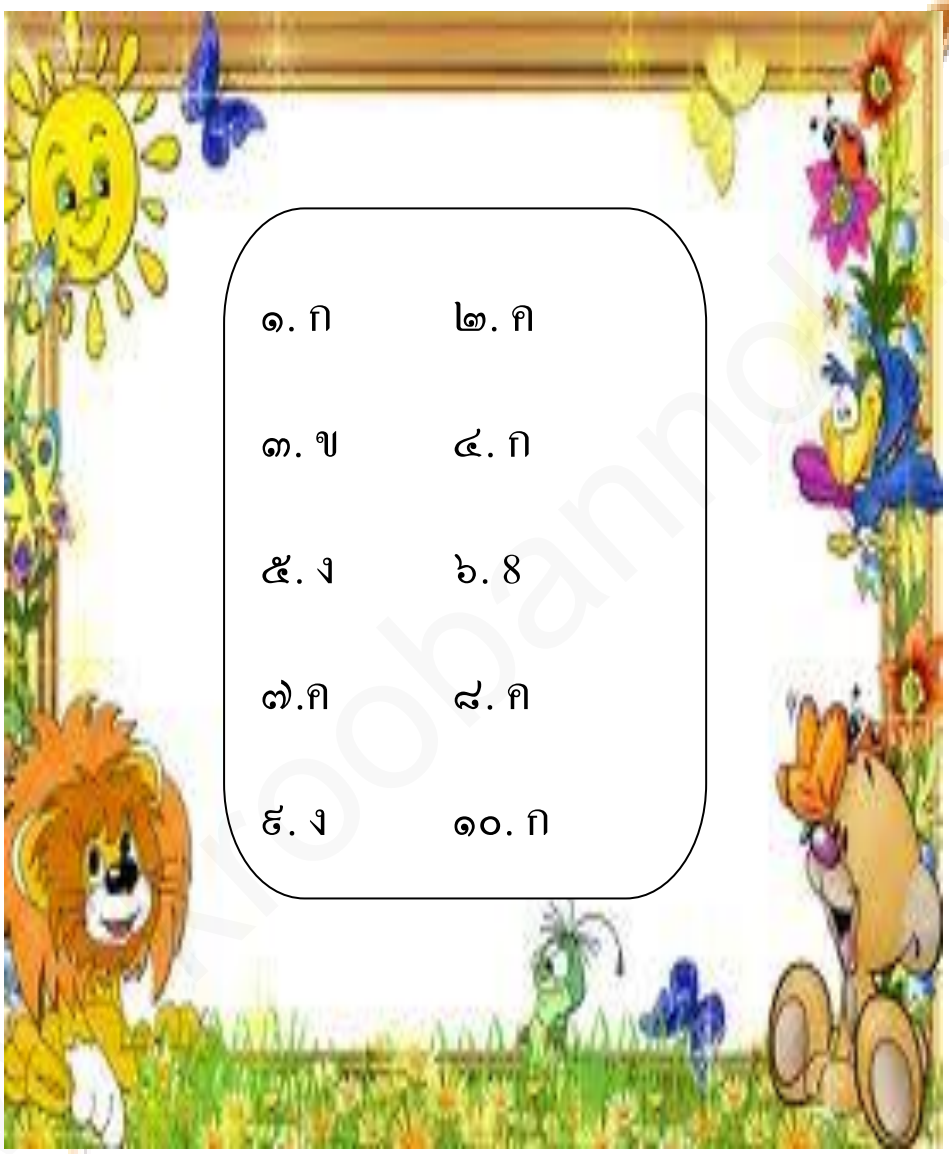

๑. ก	๒. ค
๓. ข	๔. ก
๕. ง	๖. ๘
๗.ค	๘. ค
๙. ง	๑๐. ก

กระดาษคำตอบก่อนเรียน

ชื่อ.....ชั้น ม. ๑ /.....เลขที่.....

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ลงในช่องว่างที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

กระดาษคำตอบก่อนเรียน

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

www.kroobannok.com

ชื่อ.....ชั้น ม. ๑ /.....เลขที่.....

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำตอบ ลงในช่องว่างที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

กระดาษคำตอบหลังเรียน

ข้อ	ก.	ข.	ค.	ง.
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

บรรณานุกรม

ลันนา เจริญสิทธิชัย.(๒๕๕๔).**นิทานโบราณภาคอีสาน.**กรุงเทพฯ:บริษัทเยลโล่การพิมพ์.หน้า ๒๙

สุทัศน์ สังคะพันธ์. (๒๕๕๐).**นิทานสำหรับเด็ก**.กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.หน้า ๑๕๕

วิชาการ,กรม(๒๕๔๖).**การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.**กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุขุมาลย์.นิทานดีมีคุณธรรม.http://www.everykid.com/once สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔.

www.kroobannok.com